

Granne med SIV

Ur Eva Bergqvists skrift, "Granne med SIV", från 1990:

Den debatt, som i mars 1990 blossat upp kring invandrarverkets planer på förläggning för asylkrävande i Kimstad rymmer - som vanligt i dessa sammanhang - en mängd felaktiga argument och missvisande information från myndigheter och massmedia. Jag har ofrivilligt kommit att bli expert på invandrarverksförläggning på liten ort. Jag tycker att det är angeläget att delge mina erfarenheter.

Sedan drygt 10 år bor och arbetar jag (privatläkarmottagning) i en fastighet på Herrevadsvägen i Kolbäck. Kolbäck tillhör Hallstahammars kommun och har c:a 4.000 invånare, varav centrala Kolbäck ungefär hälften. Hallstahammars kommun har c:a 17.000 invånare och sedan flera år en invandrarförläggning för kvotflyktingar. Herrevadsvägen är en c:a 300 m lång villagata med 6 villafastigheter, ett missbrukarhem och en nedlagd verkstadsskola. HSB beslutade 1987 att inköpa missbrukarhemmet och c:a 14.000 kvadratmeter av den gamla skolgården för att uppföra baracker åt Invandrarverket. Trots att alla boende längs Herrevadsvägen protesterade, fullföljdes planerna. Sedan juli 1988 driver invandrarverket en barackförläggning för 256 asylkrävande. Man har placerat förläggningen så att all trafik till och från den går direkt utanför min mottagning. Jag har från mottagningen ständig insyn i förläggningen.

Invandrarverket hade före starten och under månaderna närmast efter ett par informationsmöten för grannarna. Tyvärr var informationen totalt missvisande, i vissa fall direkt lögnaktig. Man informerade inte om några av alla de problem, som drabbat Kolbäcksförläggningen och flera andra invandrarverksförläggningar jag besökt. Invandrarverket har som policy att tysta ned problemen kring de asylkrävande. Massmedia ställer villigt upp på verkets linje. Kritiska svenskar skälls för rasister, Sjöboiter, flyktingfiender, något som de asylkrävande snabbt lär sig.

Det påstås alltid i den offentliga versionen att svenska folkets motstånd mot den

okontrollerade strömmen asylkrävande beror på bristande information, okunskap, rädsla inför det okända. Så fort svenskarna lär känna invandrare, ändrar de uppfattning. Jag påstår det motsatta. Jag har 43 nationaliteter som patienter, invandrare som kommit till Sverige från slutet av trettioalet till slutet av sjuttioalet. Jag har alltid varit positivt inställd till dessa invandrare, som tillfört Sverige mycket genom sitt arbete och sin kultur. Det var en chock för mig att inse att många av dagens asylkrävande är en helt annan kategori av människor.

Jag har kommit till insikt om att ett mycket stort antal av de asylkrävande, som kommit till Sverige under 1987-1990, saknar alla avsikter att anpassa sig till svenska lagar och normer.

Begrepp som hänsyn till och respekt för andra tycks vara okända. Man tycks ha kommit i avsikten att ta för sig, att störa och förstöra. Det leder till en outhärdlig situation för de närmaste grannarna till förläggningen. Missbrukarhemmet står inte ut, utan flyttar till sommaren. Vi vanliga grannar har inte möjligheter att ge oss iväg. Från invandrarverkets personal får vi ingen hjälp. Kommunens politiker och tjänstemän tiger - undantagandes miljöchefen.

Jag finner det angeläget att inte sprida obekräftade rykten om problemen i och kring invandrarverkets förläggning i Kolbäck. Jag begränsar mig därför till det jag själv iakttagit eller där jag har information från myndigheter eller dem som själva drabbats.

Vad invandrarverket inte informerar om .. är bl.a.

Snusk och nedskräpning. (källa: egna dagliga iakttagelser samt protokoll från miljö- och hälsoskydds nämnden och tidningsuttalande av förläggningsschefen): Många asylkrävande vägrar att sköta sina hushållssopor. Sopor kastas på marken från fönster eller vid promenad. Soporna förs av vind, katter, råttor och fåglar in på näralliggande tomter. Vissa

tider får man dagligen från den egna tomten avlägsna kycklingben, äggskal, begagnade blöjor, plastförpackningar, toalettpapper mm. Våren och sommaren 1989 hade förläggningen stor invasion av råttor. Många asylkrävande föredrar naturen framför toaletten. Det är därför inte ovanligt att trampa i högar av mänsklig avföring, vilket är desto mer motbjudande med tanke på alla de smittsamma sjukdomar som finns på förläggningen. Sedan början av april 1990 har förläggningen städats någorlunda efter det att invandrarverket fått flera vitesförelägganden av miljö- och hälsoskydds nämnden. Man anlitar nu fastighetsarbetare från HSB, som plockar sopor bland sysslolösa asylkrävande. Invandrarverket påstår nämligen att man inte kan tvinga asylkrävande att själva hålla rent - svensk flyktingpolitik i ett nötskal.

Stölder (källa: egna iakttagelser, uppgifter från affärsägare och affärsanställda): Invandrarverket och andra myndigheter brukar alltså framhålla att en förläggning medför ett uppsving för ortens handel. Konsum i Kolbäck har nyligen publicerat sitt bokslut för 1989, ökad omsättning och minskad vinst. Hur Konsum förklarar det vet jag inte, jag vet däremot vad det beror på. Vinsten går ned därför att affärerna tvingas regelbundet anlita butikskontrollanter, därför att snatterier och organiserade stölder tilltar. Mycket av svinnet är "vanligt" snatteri, sådant som även vissa svenskar ägnar sig åt. Nytt är däremot alldeles uppenbara yrkestjuvar. Jag har vid ett par tillfällen ställt upp som spansk tolk då asylkrävande gripits för stölder, där man i kläder och barnvagnar gömt varor för åtskilliga hundratals kr.

Jag har förvånats över den totala oberördhet de gripna visat, i förvisningen att avslöjandet inte leder till något, allra minst påverkar det asylutredningen. I några fall har de gripna satt sig till motvärn mot butikspersonal och kontrollant. Så blev t ex Vivo-ägaren i Kolbäck och en anställd till honom slagna med ölburkar när de ertappade en tjuv. Tjuven fick förstås asyl och har kommunplats på västkusten.

Vid ett tillfälle under våren 1989 följde jag en grupp asylkrävande från Kolbäcksförläggningen under en affärsraid i Hallstahammar. Inom loppet av tjugominuter hann man besöka tre livsmedelsaffärer. Jag häpnade över den mängd varor man plockade ur kläderna så fort man kommit in i den egna bilen. Samtliga har nu asyl.

Klädstölder (källa: egna iakttagelser): Främst under vintern och våren 1989 fungerade Kolbäcksförläggningen sena kvällar och nätter som hälericentral för kläder som stulits i omklädningsrum, närbelägen restaurang och i affärer. Jag såg många kvällar ett antal asylkrävande sysselsatta med att paketera kläder, som sedan lades i väntande bilar och kördes ut i omgivningarna, bl.a. till en container där jag förmodar att hämtning senare skedde.

Tjuvringning (egna iakttagelser, uppgifter från Televerket och Polisen): I januari läste jag en rapport från Norrköpings teledistrikt, som åsamkats stora kostnader till följd av tjuvringningar för tio-tusentals kronor i Flen, Motala, Valdemarsvik, Gamleby-Överum. Naturligtvis berättade inte DN att samtliga dessa orter har stora invandrarverksförläggningar. Några dagar senare träffade jag och mina närmaste grannar Invandrarverkets regionchef i Flen, Tommy Sabelström.

Jag frågade honom om risken för tjuvkopplingar i Kolbäck, det viftades bort. Redan då hade jag iakttagit att ett stort antal asylkrävande nattetid klättrade upp på taket till den närbelägna f d verkstadsskolan. Jag hade också ofta iakttagit mystiska nattliga besök av asylkrävande i närheten av en militär teleledning. Många asylkrävande begav sig nattetid i bil, på cykel eller till fots till en enskild väg tillhörande en gård i närheten. Jag meddelade polisen, Invandrarverket och kommunen mina iakttagelser, men ingenting hände till att börja med. Under våren 1989 läckte det så småningom ut att en brottarklubb belägen i den forna verkstadsskolan fått en teleräkning på 16.000 kronor. På sensommaren drabbades en abonnent i närheten av den enskilda vägen av en teletråkning på drygt 20.000 kronor. Det upptäcktes att inkoppling gjorts på en omkopplingsplint i ett dike. Efter spaning lyckades polisen gripa två tjuvringare från Kolbäcksförläggningen på bar gärning. Under hösten 89 grep polisen ytterligare

en gång tjuvringare från förläggningen på bar gärning.

Tjuvringandet har sedan dess fortsatt. Det resulterar nämligen sällan i åtal eller dom, allra minst påverkar det asylutredningen. Genom kontakter på olika håll i Sverige vet jag att tjuvkoppling av telenätet för utlandssamtal förekommer vid en mängd invandrarverksförläggning. Det vill inte invandrarverket tala om.

Cyklar (egna iakttagelser): förläggningen vimlar av cyklar. Påfallande många av dessa hade, främst under förläggningens första år, uppbrutna lås. Det är inte alls säkert att alla dessa stulits av asylkrävande, de kan ha fått dem i andra hand. Själva påstod de asylkrävande att de hittat cyklar i containrar. Jag har vid åtskilliga tillfällen, även under 1990, sett cyklar föras in på förläggningen nattetid av asylkrävande som inte alls gillat min uppmärksamhet. På förläggningen slaktas cyklarna och kopplas ihop med andra för att försvåra identifikation. Trots detta har stulna cyklar kunnat identifieras i och kring förläggningen och i vissa fall återföras till ägaren.

Slakten av cyklar pågår fullt öppet, invandrarverkets personal reagerar inte. Högar av cykelskrot samlas i omgivningarna, tills de städas bort av anställda i HSB.

Vanliga lagar och regler för cykling gäller uppenbart inte asylkrävande. Ytterligt få använder lyse. Barn skjutsar barn, vuxna skjutsar vuxna, dagligen inträffar incidenter på Herrevadsvägen med cyklande småbarn som hindrar biltrafiken utan att ansvarig myndigheter reagerar.

Barntillsyn (egna iakttagelser): förläggningen vimlar av barn. Ett stort antal av dessa går helt utan tillsyn av sina sysslolösa föräldrar och är otroligt störande. Barn leker ensamma i trafiken bland bilar och cyklar. Fyraåringar cyklar i biltrafiken med mindre syskon på pakethållaren. Slagsmål mellan barn förekommer ofta, arabiska barn slåss med varandra eller med latinamerikanska barn. Stenkastning är ett populärt nöje, man kastar sten på bilar, på hundar och på svenska barn. Flera gånger nära midnatt har jag mött ensamma tre-fyraåringar på vägen, nere i samhället eller vid ån. Föräldrarnas ansvar, säger invandrarverket, och gör ingenting alls. Olaga intrång på privata tomter förekommer ideligen av både

barn och vuxna. Främst under bär- och fruktsäsongen är det mest barn som rusar in för att stjäla, medan föräldrarna står avvaktande på vägen för att ingripa, om barnen blir fast. Vid sammanträde med några arabiska föräldrar hösten 1989 fick vi grannar höra att, eftersom staten bestämt att placera en förläggning här, har svenskarna att anpassa sig till de asylkrävande. Närvarande tolk och förläggningsschefen korrigerade inte de asylkrävandes uppfattning.

Narkotika (egna iakttagelser): förekommer inte på invandrarverksförläggningar, fick vi grannar veta av invandrarverket före förläggningens start. Det är fortfarande invandrarverkets och kommunens uppfattning, då polisen inte gjort något beslag. Jag påstår motsatsen. De upprepade men kortvariga besöken av hyrbilar från Stockholm, Södertälje, Uppsala, Göteborg och mer närliggande städer talar sitt tydliga språk. Det gör också besöken i lyxbilar, ägda av s k nya svenskar utan taxerad inkomst. Från starten uppsöktes förläggningen av kända missbrukare. Detta har på senare tid blivit mindre vanligt, troligen därför att allt fler asylkrävande disponerar bil och kan leverera direkt i omgivningarna. Det går inte att undgå den typiska doften av hasch som främst vissa varma kvällar omger förläggningen.

Bilelandet (egna iakttagelser, uppgifter från bil- och körtkortsregistren): Om asylkrävande och deras bilkörning kunde skrivas romaner. På Herrevadsvägen har vi sedan förläggningens start kunnat se hela skalan från det att en asylkrävande första gången sitter bakom en bilratt och tränas av landsmän i att svänga och att växla, tills dess samme asylkrävande några veckor senare ensam ger sig ut i trafiken. På senare tid har äntligen uppmärksamhets att de asylkrävande i stor utsträckning kör på falska körkort, som de får byta mot äkta svenska utan körprov eller teoriprov.

En utredning arbetar nu för att försvåra utbytet av falska körkort. Däremot kommer de asylkrävande under asylutredningen och under det första kyrkobokföringsåret i Sverige även fortsättningsvis kunna köra på falska körkort, vilket skapar fortsatta trafikfaror kring invandrarverkets förläggningar. Det förvånar mig att samma asylkrävande, som inför utlänningspolis och invandrarverk inte kan förete ett enda identitetsbevis,

inför trafik- och ordningspolis visar påstått körkort, vanligen med libanesiska stämplor. Någonstans förefaller det brista i kommunikationen mellan be-rörda myndigheter. Jag ser dagligen trafik-incidenter beroende på att de asylkrävande inte kan eller inte bryr sig om svenska trafikregler. Man kör på vänster sida, man blinkar höger och svänger vänster, man respekterar inte förkörsregler, man kör gladeligen på område skyltat fordonstrafik förbjuden, man struntar i hastighetsbegränsningar liksom flera av invandrarverkets anställda.

Många asylkrävande har ett alldeles speciellt förhållande till bilkörning, man leker bil. Man kör runt, runt eller fram och tillbaka. Jag kan se samma bil inom några timmar passera mer än fyrtio gånger. Detta är otroligt påfrestande. Vad gör invandrarverket? Ingenting.

Hotellverksamhet (egna iakttagelser): Kolbäcksförläggningen är trång, ful, överbefolkad och allt annat än trivsamt. Ändå upplevs den tydligen som mycket attraktiv. Den besöks dagligen av ett stort antal landsmän till de asylkrävande, nya svenskar med kommunplats i mellansverige som föredrar att vistas hela dagarna på förläggningne istället för att arbeta eller studera på den egna orten. Mer avlägsna besökande från Norge, Västtyskland, Sydsverige, västkusten, norra Sverige bor på förläggningen dagar eller veckor i sträck. Invandrarverket har ingen kontroll över vilka som är placerade på förläggningen och vilka som vistas där som hotellgäster. Flertalet av dessa besökande är likaså självlärda bilförare med äkta svenskt körkort i utbyte mot libanesiskt, irakiskt osv utan prov. Detta bidrar i hög grad till trafikstörningarna på den förr så lugna villagatan.

Allmänna störningar och trakasserier (egna iakttagelser och uppgifter från Securitas): Från senhösten 1988 fram till hösten 1989 förekom ideliga fyllefester, slagsmål, bråk och skrån. Varma dagar vräkte arabisk och latinamerikansk musik från flera bandspelare över omgivningen. Man sprayade husväggar, fönster och privata fordon. Man krossade fönster. Man ägnade sig åt olagliga och skråniga demonstrationer. Efter många påtryckningar och uppvaktningar från oss grannar har invandrarverket äntligen sedan senhösten 1989 anlitat Securitas som vakt alla kvällar. Störningarna har blivit avsevärt färre men förekommer

givetvis fortfarande. I januari 1990 vandaliserades en Securitasbil, man sprayade rutor, släppte luft ur däck och placerade tändstickor i nyckelhålen, som hämnd för att Securitas stoppat ett bråk. Bilen förseddes med texten "Homo fi fan". I slutet av mars 1990 krossade ett gäng asylkrävande några fönster på en privatägd fastighet för att demonstrera sitt missnöje med invandrarverket. Fortfarande skriker vissa asylkrävande yngre män okvädningsord efter passerande svenskar, rasist förstås, men också könsord som puta (hora). Asylkrävande barn skriker på bruten svenska jävla svensk, citronskalle, jävla böj och andra trevligheter. Vissa asylkrävande bilförare roar sig med att låtsas köra på gående svenskar och vrålar av hänskratt efter undanmanöver i sista stund.

Invandrarverkets stora personal - 25-30 st - tjänstgör bara på kontorstid och sitter inlåst i administrationsbyggnaden. Man är rädd för de asylkrävande och man är rädd för svenska grannar. Personalomsättningen tycks vara stor. Förläggningenschefen har nyligen gett upp och tagit tjänstledigt. Personalen vet så gott som ingenting om det som händer i och kring förläggningen. Det man får veta, försöker man tysta ned. Ingen som helst information ges de kringboende. Mycket sällan ser man någon invandrarverksanställd röra sig på förläggningens område annat än i bil. Man klarar inte de enklaste ordningsproblem, man klarar inte renhållning, inte parkeringsfrågor.

Man frågar sig då hur invandrarverkets personal skall kunna avgöra vem som har flyktingskäl och vem som saknar det, speciellt som utredningarna sköts centralt i Flen eller Norrköping av tjänstemän som aldrig sett de asylkrävande. De asylkrävandes uppträdande på förläggningen säger enligt min mening rätt mycket om vilka som inte är flyktingar, men det saknar tydligen intresse.

Efter ett och trekvarts år som närmaste granne till invandrarverkets förläggning i Kolbäck hyser jag ett djupt förakt för invandrarverket och dess odugliga och ointresserade personal. Jag föraktar också de asylkrävande som påstår sig vara flyktingar, kräver hjälp och stöd av Sverige men som upprepat ägnar sig åt att trakassera, störa och förstöra och riskera livet på andra genom olovlig bilkörning. Mest föraktar jag de myndigheter, de politiker och de massmedia som konsekvent vägrar se annat än ädla

flyktingar... Politikerna, myndigheters och massmedias förnekande och förfalskande av verkligheten kommer att inom några år skapa enorma sociala problem i Sverige.

Som exempel tjänar folkpartiledaren Bengt Westerberg. Under stort massmediauppbåd besökte han Kolbäcksförläggningen i oktober 1989. Han informerades av invandrarverkspersonalen att grannarna hade stora klagomål på förläggningen. Bengt Westerberg ville inte tala med grannarna, han gav i stället presskonferens. Han utnämnde grannarna till flyktingfiender och ansåg det vara utmärkt att lägga en stor invandrarverksförläggning på en liten villagata som närmaste granne till ett missbrukarhem och en privatläkarmottagning. Det ger vidgad internationell förståelse, sa Bengt Westerberg.

Jag har skildrat en sann och mycket mörk bild av en invandrarverksförläggning. Finns det då inga riktiga flyktingar, inga hyggliga människor? Det finns det naturligtvis. Tyvärr är det emellertid så, att på grund av invandrarverkets bristande kontroll över förläggningen, har busarna kommit att dominera. Som granne utsätts man för så många störningar från misskötsamma asylkrävande att man glömmer bort de skötsamma, som säkert har ett rent helvete inne på förläggningen, där olika nationaliteter trakasserats av andra.

Jag vill också för fullständighetens skull framhålla att inte alla Kolbäcksbor är negativa till förläggningen. Framst de frikyrkligt aktiva ser inga som helst problem. Å andra sidan utsätts de ju inte heller för de ständiga störningar, som drabbar oss närmaste grannar. Man kan förstås fråga sig, varför de mest aktiva flyktingförespråkarna t ex Bengt Westerberg, Maria Leissner, Peter Nobel, diverse biskopar och kyrkoherdar, väljer att bo så långt från invandrarverkets förläggningar.

En majoritet av svenska folket lär ju enligt opinionsundersökningar vara positiv till en fortsatt okontrollerad inströmning av asylkrävande. Det är då ganska märkligt att invandrarverket envisas med att placera förläggningar hos den påstådda minoriteten, de starkt kritiska.

Läkarmottagningen i Kolbäck AB

Eva Bergqvist